

Susanna Udvardi & Sandra Pilemalm

k

Alla barn har
**samma
rättigheter!**

Komlitt

 En bok om hedersvåld

Komlitt AB

Drottninggatan 26
252 21 Helsingborg
042-33 05 90
info@komlitt.se
komlitt.se

Alla barn har samma rättigheter!

© 2022 Susanna Udvardi, Sandra Pilemalm och Komlitt AB, Helsingborg

Foto och illustrationer: Samuelsson

Tryckt i Estland via Ordstark AB 2022

Artikelnummer: 1649

ISBN 978-91-7251-258-0

Undervisning (hrv) förankrat
i reviderade kursplaner
samhällskunskap och historia 7–9

Presentation att använda i undervisningen

Att undervisa om hedersrelaterat våld och förtryck och dess olika uttrycksformer är en pedagogisk utmaning. Skolan är ingen isolerad ö utan en reflektion av samhället. Det är inte lätt för ett barn att möta och protestera mot traditioner och sedvänjor som funnits i tusentals år. Redan under den egyptiska högkulturen för 5 000 år sedan könsstämpades kvinnor. Förväntningar och tryck från släkt att en pojke eller flicka ska följa släktens önskemål om giftermål kan många gånger vara stort. Därför har det alltid funnits farhågor när man som personal inleder ett sådant här viktigt arbetsområde om barns rättigheter. Frågor som man ställt sig kan vara: ”Sätter vi i gång något nu, som vi inte kommer klara att lotsa barnet igen? Kommer det svenska skyddsnetet klara att skydda barnet?”

Det är viktigt att tillhandahålla material som finns kvar efter att undervisningen avslutats. Inte minst telefonnummer och adresser till webbsidor dit ungdomen kan vända sig för att få stöd och hjälp.

Presentationen av lektionsuppläggen är uppbyggd utifrån boken och dess sammanställning av de svenska lagarna och de internationella konventionerna. Fokus i diskussioner ska alltid vara de lagar och internationella konventioner som fastställer individens rättigheter samt vilka lagar som gäller i Sverige. Mycket viktigt är också att det blir tydligt hur man som barn går till väga för att få hjälp och stöd, på skolan genom skolsköterska och kurator, men även från polis, socialförvaltning, vårdcentral och ideella organisationer. Kom ihåg att du som lärare eller annan skolpersonal är skyldig att göra en orosanmälan till socialtjänsten om du misstänker att ett barn far illa eller riskerar att råka illa ut. Genomgången av presentationen med förklaringar och fördjupade diskussioner beräknas ta 8–10 (60 minuters) lektioner.

I det här upplägget kommer hedersrelaterat våld och förtryck (hrv) och dess uttrycksformer på ett naturligt sätt in när man arbetar med demokrati, mänskliga rättigheter och rättsskipning huvudsakligen i ämnet samhällskunskap. Materialet är kopplat till syfte, centralt innehåll och kunskapskrav främst i ämnet samhällskunskap 7–9. Notera att det ibland endast är kunskapskrav för E kopplat till ämnesinnehållet som är utskrivna i presentationen. Detta är för att spara textutrymme. För C- och A-kriterier, gå in på Skolverkets webbplats och ämnets kursplan. De kursplaner som det refereras till och som citeras är de reviderade kursplanerna som börjar gälla den 1 juli 2022.

Det är lätt hänt att man glömmer Sveriges utveckling vad gäller mänskliga rättigheter. Många av de rättigheter som finns i det svenska samhället idag har långt ifrån varit självklara. Innehållet under en av lektionerna är därför en utvecklingslinje över mänskliga rättigheter i Sverige.

Utvecklingslinjen möjliggör att arbeta med delar av historieämnets syfte: att elever ska få en insikt om att det förflutna präglar vår syn på nutiden och därmed uppfattning om framtiden. Under rubriken Historieämnets syfte går att läsa:

”Genom att ge perspektiv på långa historiska linjer med relevans för nutiden, såsom levnadsvillkor, migration och makt, ska undervisningen ge eleverna en fördjupad förståelse för hur historisk utveckling präglas av både kontinuitet och förändring.”

Centralt innehåll som berörs i historieämnet är: kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet samt kontinuitet och förändring med utgångspunkt i långa historiska linjer kring levnadsvillkor, migration och makt.

Kunskapskravet som används vid bedömning är:

- * Eleven för enkla resonemang om kontinuitet och förändring utifrån några långa historiska linjer. (E)
- * Eleven för utvecklade resonemang om kontinuitet och förändring utifrån några långa historiska linjer. (C)
- * Eleven för välutvecklade resonemang om kontinuitet och förändring utifrån några långa historiska linjer. (A)

Innan vi går igenom presentationsupplägget finns det några saker som är viktiga att tänka på.

Att tänka på

Nyttja elevens alla språk

Ett viktigt redskap är att utnyttja elevens alla språk för att ge ett djup och en förståelse i lärandet. Appen Google translate är ett utmärkt verktyg där barnet kan skanna texter eller kopiera in text i texttrutan för översättning.

Framförhållning

Alla elever och även vuxna uppskattar framförhållning. Mejla gärna planering till andra vuxna som kommer att närvara under lektionerna i förväg, till exempel studiehandledare eller resurslärare.

Varför?

Berätta att ni snart kommer att börja arbeta med arbetsområdet mänskliga rättigheter samt brott och straff. Berätta varför ni kommer att göra det; att det ingår i kursplanerna och att det är någonting alla som går i svensk skola ska kunna. Låt eleverna fundera lite kring om det kan finnas fler anledningar till att detta är viktigt.

Anonyma frågor

Ge eleverna möjlighet att ställa anonyma frågor.

Var lyhörd för reaktioner

Vill någon elev sitta i grupprum eller lämna klassrummet etc. så erbjud möjligheten att fortsätta arbetet där. Drivkraften är stor hos elever att vilja vara med gruppen om de känner att de klarar av det. Blir du orolig över något så förmedla informationen vidare till skolsköterska eller kurator.

Gruppdynamik och sociala relationer

Liksom varje individ är unik i klassrummet, är varje grupp också unik och kräver olika typer av pedagogiskt ledarskap. Vilka aktiviteter som är lämpliga avgör du som undervisande personal. I en del grupper fungerar det fint att diskutera mycket, i andra är det mer lämpligt att låta eleverna reflektera på egen hand i skrift och att du som lärare återger gruppens reflektioner.

Några förhållningsregler som är bra att komma överens om är:

- * En person pratar åt gången.
- * Vi lyssnar på varandra och visar varandra respekt.
- * Alla har rätt till sin åsikt, men man får inte kränka andra.

Skolan ska vara öppen för samtal även när elever uttrycker uppfattningar som strider mot skolans demokratiska värdegrund. Samtidigt står det också i styrdokument att dialogen ska präglas av rätt till skydd mot kränkningar. Det är ett uppdrag som inte är enkelt.

I vilken följd information, genomgång och diskussion tas visas av nummer: 1. 2. 3. och så vidare.

Läs mer: hänvisar till sidor där du som vuxen kan fördjupa din kunskap och hitta mer information i denna bok.

1. Mina rättigheter

Dina rättigheter finns i de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen, de finns i Sveriges lagar.
Läs mer: s. 85–89.

2. Barns rättigheter är mänskliga rättigheter

- * Alla människor under 18 år är barn enligt barnkonventionen och Sveriges lag.
- * Alla människor är födda fria och lika i värde och har samma rättigheter.
- * Rättigheterna gäller alla; flickor liksom pojkar, homosexuella liksom heterosexuella, svarta liksom vita och så vidare.
- * Föräldrar/vårdnadshavare ansvarar för att ta hand om barnet och ge det kärlek.
- * Vuxna/föräldrar/vårdnadshavare får inte slå eller hota barnet.
- * Med stigande ålder ska ett barn ges mer och mer utrymme att bestämma över sitt liv: att välja vänner, vad man vill göra på sin fritid, vilka kläder man vill ha, vilka man vill umgås med, om man vill plugga vidare.

3. Vad är hedersrelaterat våld och förtryck?

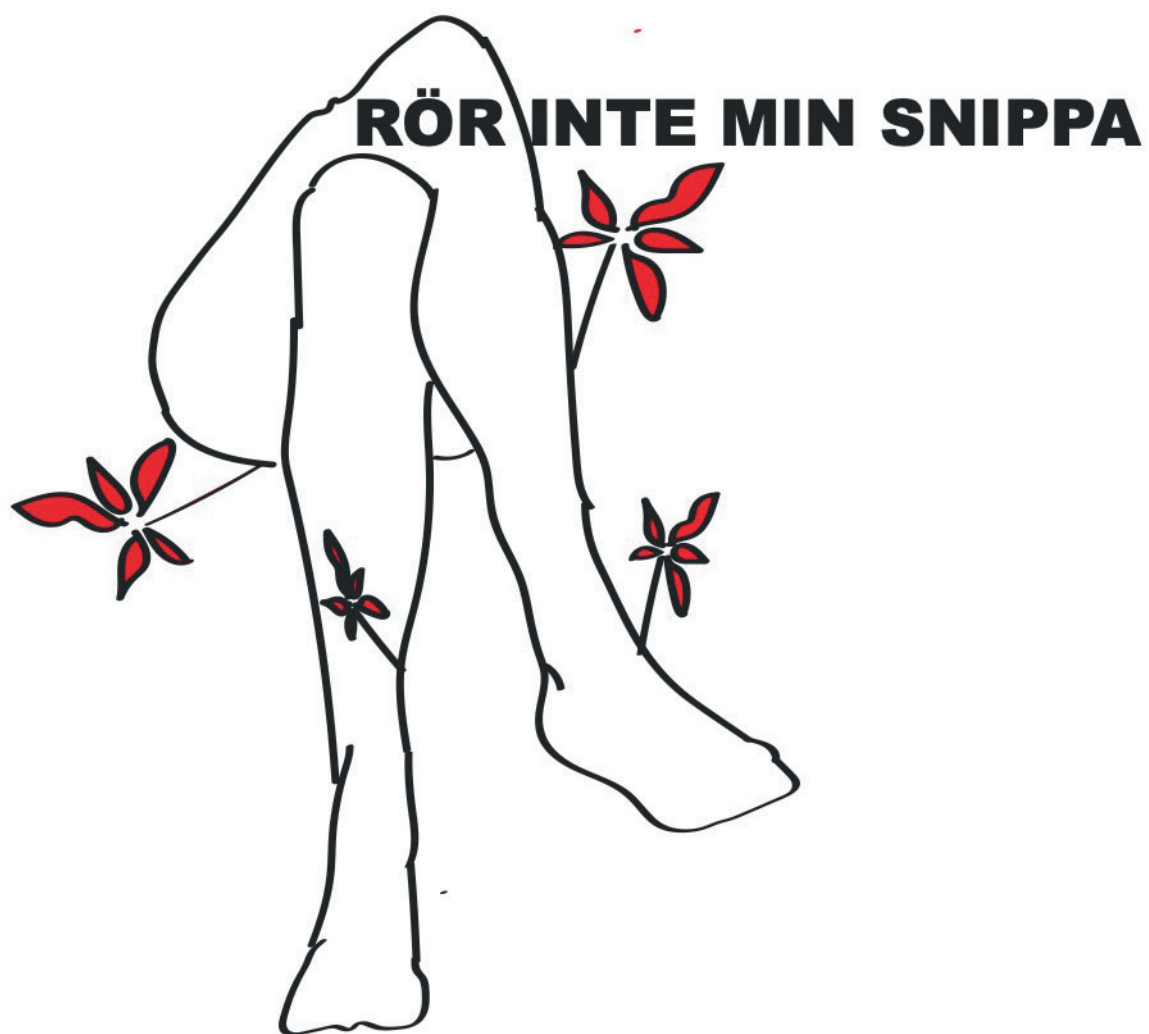
- * Familjens/släktens normer och värderingar som råder.
- * Krav på att familjens, släktens eller ett ännu större kollektivs intressen sätts framför de egna.
- * Kontrollen av flickors oskuld och kvinnors kyskheter är central – familjens anseende och status är beroende av flickors och kvinnors faktiska eller påstådda beteende.
- * Rykten kan räcka för att en familj ska anses förlora sin heder.
- * Kontroll, hot, våld, föras ut ur landet, barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning.
- * Pojkar kan både vara utsatta själva och utöva kontroll och/eller våld mot andra.
- * Extra utsatta: barn, hbtq-personer, ickebinära personer, människor med funktionsvariationer.

4. Sex är förbjudet innan 15 år

Du bestämmer alltid vad någon annan får göra med din kropp och med dig. Sex är förbjudet innan man fyllt 15 år för att skydda barn.

5. Ingen får skada din snippa

6. Könstympling

- * Könstympling innebär att delar av en flickas snippa skadas eller skärs bort och ibland sys ihop, och det sker ofta utan bedövning.
- * Ingreppet är ett sätt att kontrollera flickors/kvinnors sexualitet och är ett brott – alltså strängt förbjudet.

*Sverige var först med att kriminalisera könstympling 1982. Idag kan man bli dömd till upp till 10 års fängelse.
Läs mer: s. 31–35.*

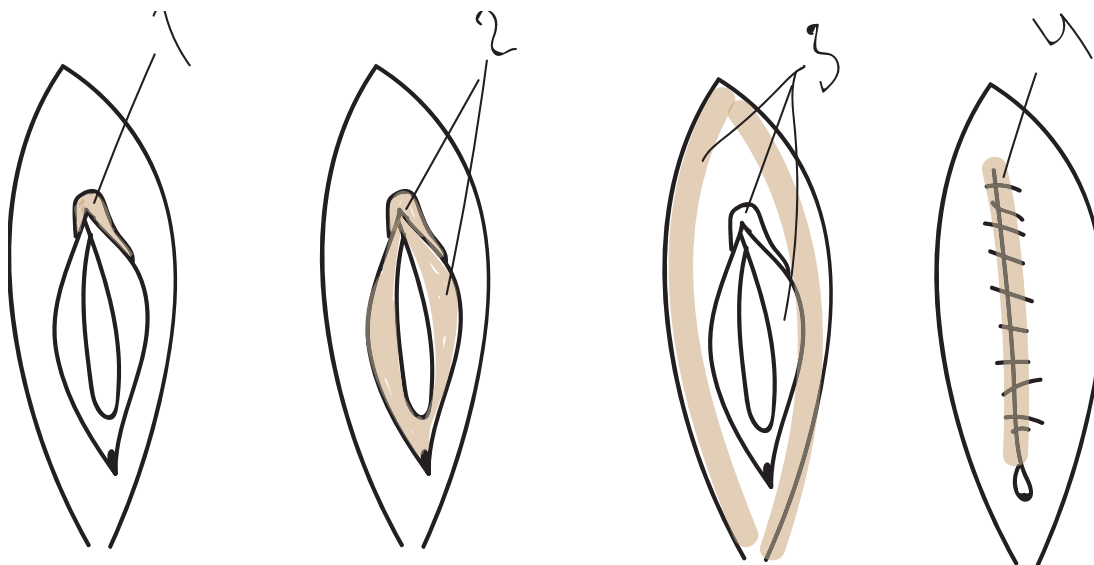

Bild 1: Förhuden på klitoris skärs bort. Ibland skärs även klitoris, eller delar av klitoris, bort.

Bild 2: Hela klitoris skärs bort, tillsammans med hela eller delar av de inre blygdläpparna.

Bild 3-4: Alla yttre delar av könsorganet, det vill säga klitoris samt inre och yttre blygdläppar, skärs bort. Därefter sys det som är kvar av de yttre blygdläpparna ihop så att slidöppningen täcks för. En liten glipa lämnas kvar för att urin och mensblod ska kunna sippra ut. Detta brukar kallas infibulation.

7. Könstympning

- * Det uppskattas att runt 38 000 kvinnor/flickor i Sverige är könstympade, varav runt 7 000–8 000 är under 18 år (2021).
- * Har man blivit utsatt för könstympning har man ofta smärtor vid toalettbesök, när man kissar. Mensen kan inte komma ut ordentligt, vilket kan leda till smärta och allvarliga infektioner.
- * Det finns hjälp att få med operationer och det finns samtalsstöd.
- * Prata med skolsköterska eller kurator, eller ring 1177 eller närmaste vårdcentral.

Läs mer: s. 31–35.

8. Giftermål

- * Du har rätt att vara ihop med vem du vill.
- * Du har rätt att gifta dig med vem du vill.
- * I Sverige får barn under 18 år inte gifta sig, inte heller föras utomlands för att giftas bort.
- * Giftermål innan man kommit till Sverige om en av makarna är under 18 år är inte heller giltiga.

Läs mer: s. 36–38.

9. Straff

* Äktenskap mot någons vilja är förbjudet – tvångsäktenskap eller att ordna resa för att tvinga någon att gifta sig är förbjudet i Sverige och straffet är:

- Tvångsäktenskapsresa, 2 års fängelse
- Tvångsäktenskap, 4 års fängelse (4 kap. 4 c och 4 d §§ brottsbalken).

Läs mer: s. 36–38.

10. Socialtjänsten kan bestämma utreseförbud

Vid misstanke om brott, som barnnåttenskap och könsstymning, finns möjlighet att ge barn utreseförbud.
Läs mer: s. 36–38.

11. Dina rättigheter vid brott (finns på olika språk)

jagvillveta.se

Diskutera

1. Kände du till dina rättigheter? Har du hört om dem förut?
2. Är någon rättighet ny för dig?
3. Finns det skillnader mellan Sverige och ditt hemlands/andra länders syn på rättigheter?

12. Vilka rättigheter är viktigast?

- * Gå igenom listan nedan själv: Vilka 8 rättigheter tycker du är viktigast? Skriv ner dem.
- * Diskutera med en kamrat: Ni ska enas (komma överens) om 8 som ni inte kan vara utan.
- * Diskussion och rangordning i helklass. Eleverna motiverar varför de valde just dessa rättigheter.

1. ATT FÅ GÅ I SKOLAN
2. ATT FÅ ÄTA DIG MÄTT
3. ATT FÅ HA DEN RELIGION DU VILL
4. ATT FÅ PRATA DITT EGET SPRÅK
5. ATT FÅ SÖKA SKYDD I ETT ANNAT LAND VID BEHOV
6. ATT FÅ VARA MED I EN FÖRENING OCH DEMONSTRERA
7. ATT FÅ HA ETT ARBETE MED EN LÖN DU KAN LEVA PÅ
8. ATT FÅ VILA, OCH HA SEMESTER
9. ATT INTE BLI DISKRIMINERAD PÅ GRUND AV KÖN, RELIGION, URSPRUNG, SEXUELL LÄGGNING, FUNKTIONSNEDSÄTTNING
10. ATT INTE UTSÄTTAS FÖR TORTYR
11. ATT FÅ SÄGA OCH TYCKA VAD DU VILL
12. ATT FÅ RÖSTA
13. ATT FÅ TILLGÅNG TILL SJUKVÅRD
14. ATT FÅ HA ETT EGET HEM
15. ATT FÅ LYSSNA PÅ VILKEN MUSIK DU VILL
16. ATT FÅ BÄRA DE KLÄDER DU VILL
17. ATT FÅ UTBILDA DIG TILL DET DU VILL
18. ATT FÅ VARA IHOP MED VEM DU VILL

13. Diskussion och rangordning i helklass

Instruktion till lärare när ni rangordnar och diskuterar rättigheterna:

Tänk på att alltid fånga det som eleverna ger uttryck för. I övningen med rangordning av rättigheter så kommer rangordningen bli olika i olika klasser.

I en klass blev rangordningen så här:

- * **17.** Att få utbilda sig till det man vill
- * **1.** Att få gå i skolan
- * **7.** Att ha ett arbete med en lön man kan leva på
- * **8.** Att vila och ha semester
- * **18.** Att få vara ihop med vem man vill
- * **12.** Att få rösta
- * **16.** Att få bära de kläder man vill
- * **9.** Att inte bli diskriminerad på grund av kön (OBS endast flickor som tog denna)

Låt eleverna sätta ord på hur de tänker. Det kan förekomma hänvisningar till religion eller kultur som förklaring till att inte respektera grundläggande rättigheter. Fånga vad de upplever som svårt och problematiskt, men understryk vilka lagar och rättigheter som gäller i Sverige. Det är dessa **alla** måste följa.

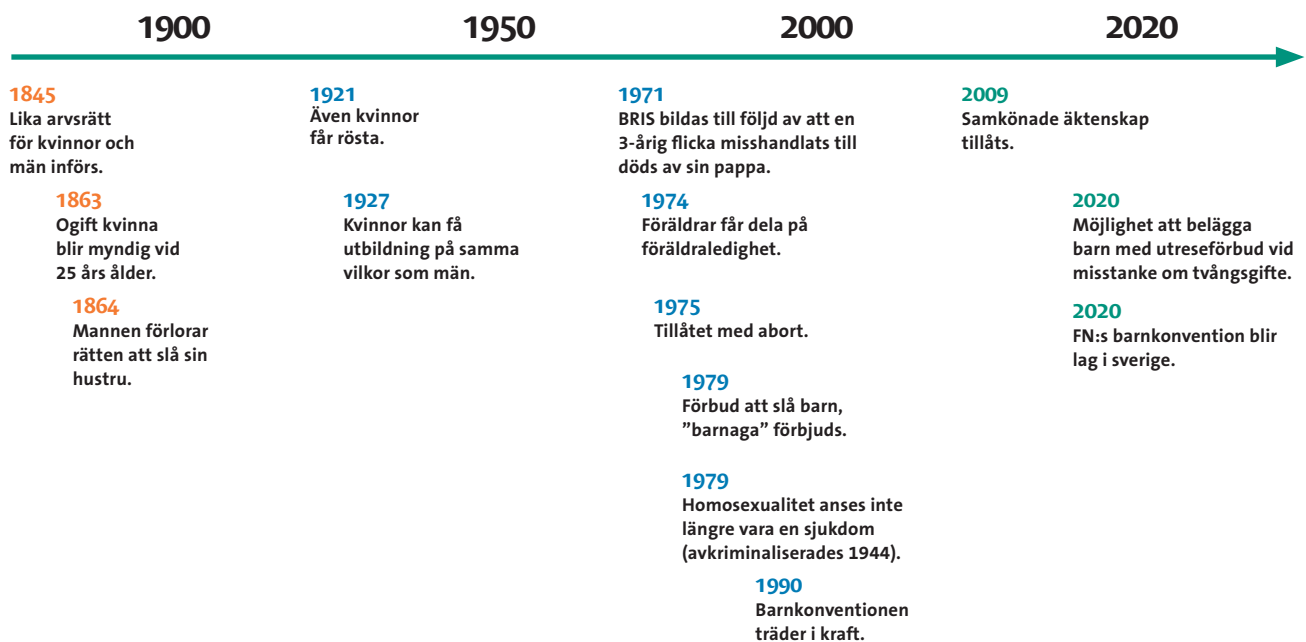
14. Utveckling av rättigheter i Sverige

Presentera utveckling av rättigheter i Sverige.

Syftet med denna utvecklingslinje är att visa på att mänskliga rättigheter varit långt ifrån självklara i vårt land.

TIDSAXEL UTVECKLING AV RÄTTIGHETER I SVERIGE

Utveckling av rättigheter i Sverige

15. Fråga: Vad kan vi säga om framtiden med hjälp av historia? (utvecklingslinjen)

Instruktioner till läraren vid arbete med utvecklingslinjen:

Gå igenom utvecklingslinjen och berätta vad de olika betydelsefulla händelserna/tidpunkterna innebär. Berätta utifrån svenskt perspektiv.

Under första halvan av 1900-talet i Sverige var det en stor skam att få ett barn utanför äktenskapet och barnet lämnades ofta bort. I många delar av världen är det fortfarande en stor skam att få barn utom äktenskapet. Poängtera utveckling av barns rättigheter: BRIS Barnens Rätt i Samhället bildas 1971 till följd av att en 3-årig flicka misshandlats till döds av sin far, barnaga förbjuds 1979. Lagen mot barnaga hänades av omvärlden, men idag har 43 länder förbud mot barnaga.

Låt eleverna få reflektera och ställa frågor. De kommer att göra jämförelser med sina egna liv och erfarenheter. Sverige hade förr en patriarkalisk samhällsstruktur. Understryk att det historiskt sett varit pappan som varit överhuvudet i familjen, pojken som fått arva och så vidare. Det var till och med tillåtet att slå sin fru. Kvinnors och flickors sexualitet skulle kontrolleras och man skulle vara oskuld innan äktenskapet.

Du kommer behöva gå igenom begrepp som homosexuell, bisexuell och transsexuell. Berätta att det var ett brott att vara homosexuell på 1940-talet och att det är först 2009 som det blir tillåtet för homosexuella att gifta sig.

Avsluta med att ställa frågan nedan och låt eleverna reflektera skriftligt:

Vad kan vi säga om framtiden med hjälp av historia? (Se utvecklingslinjen i bilden Utveckling av rättigheter i Sverige.)

Exempel på elevsvar:

”Jag tror det blir bättre med rättigheter det har det ju blivit.”

”Allt är samma hela tiden, alltid någon som inte har lika rättighet.”

”Det kommer bli sämre, tror att en del rättigheter blir mindre, till exempel homosexuellas rättigheter.

Oavsett elevers bakgrund finns det en tendens att homosexuellas rättigheter ifrågasätts. Det är därför bra att understryka att i Sverige är #kärleken fri, #Fri att älska, men även här ifrågasätts homosexuellas rättigheter.

Fakta mänskliga rättigheter

- 1845 Lika arvsrätt för kvinnor och män införs.
- 1863 Ogift kvinna blir myndig vid 25 års ålder.
- 1864 Mannen förlorar sin lagstadgade rätt att misshandla sin fru.
- 1919 Allmän och lika rösträtt för kvinnor och män.
- 1921 Första valet där kvinnor får rösta.
- 1927 Ny skolreform, flickor kan få statlig utbildning på samma villkor som pojkar.
- 1944 Homosexualitet avkriminaliseras, dock dröjer det till 1979 innan man tar bort beskrivningen av homosexualitet som "mentala rubbningar" i Socialstyrelsens sjukdomsregister.
- 1965 Våldtäkt inom äktenskapet blir straffbart.
- 1971 Man går från sambeskattning till särbeskattning (sambeskattning av förmögenhet avskaffas 2007).
- 1974 Föräldrar kan dela på föräldraledighet vid barns födelse.
- 1975 Det blir tillåtet med fri abort.
- 1979 Jämställdhetslagen införs mellan män och kvinnor i arbetslivet (1979:1118).
- 1986 Den första lagen mot etnisk diskriminering införs. Samma år bildas myndigheten Ombudsmannen mot etnisk diskriminering.
- 1995 Partnerskapslagen träder i kraft.
- 1998 Sverige är först i hela världen med att införa lag som kriminaliserar sexköp, men inte försäljning av sex.
- 2003 Lagen om rätt till adoptionsprövning för alla par som ingått partnerskap träder i kraft.
- 2009 Samkönade äktenskap möjliggörs.
- 2009 Könsöverskridande identitet eller uttryck läggs till som en diskrimineringsgrund.
- 2011 Grundlagsförbud mot diskriminering på grund av sexuell läggning införs i regeringsformen.
- 2014 Nya straffrättsliga och civilrättsliga bestämmelser införs som stärker skyddet mot tvångsäktenskap. Lagen skärps 2019.
- 2020 En särskild straffskärpningsgrund avseende hedersmotiv införs i 29 kap. 2 § 10 brottsbalken.

Synen på kvinnors rättigheter i Sverige, kontinuitet och förändring

Uppgift: Skriv och resonera med exempel från tidslinjen (punkt 14 Utveckling av rättigheter i Sverige) om kontinuitet och förändring i synen på kvinnors rättigheter i Sverige.

Ditt resonemang ska innehålla:

E	C	A
Något av begreppen kontinuitet eller förändring. Hänvisningar till minst två av årtalen i tidslinjen (punkt 14) för att ge exempel på något av begreppen kontinuitet eller förändring.	Båda begreppen kontinuitet och förändring, exempel från tre årtal i tidslinjen (punkt 14) som visar kontinuitet eller förändring.	Båda begreppen kontinuitet och förändring. Exempel från två årtal i tidslinjen som visar kontinuitet och två årtal i tidslinjen (punkt 14) som visar förändring.

16. Bild på prideflaggan

Prideflaggan symboliserar respekt för alla människors lika värde.

Populär symbol för att visa på homosexuella, bisexuella, trans- och ickebinära personers rättigheter.

Pride = stolthet på engelska.

17. Centralt innehåll och kunskapskrav

Kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet.

Kontinuitet och förändring med utgångspunkt i långa historiska linjer kring levnadsvillkor, migration och makt.

Analys av historiebruk kopplat till tidsperioden, till exempel hur individer och grupper använder historia för att kritisera samtida fenomen och påverka våra föreställningar om framtiden.

KUNSKAPSKRAV (E):

Eleven för enkla resonemang om orsaker till och konsekvenser av samhällsförändringar och av människors levnadsvillkor och handlingar i förfluten tid. Eleven för enkla resonemang om kontinuitet och förändring utifrån några långa historiska linjer.

18. Diskutera i gruppen

- * Kan du komma på situationer när barn inte får lov att ha alla sina rättigheter? (rättigheterna blir begränsade eller till och med förbjuds)
- * Vad kan man som barn göra?
- * Vet du var man kan få stöd och hjälp? *Läs mer: s. 43-48 och 73-75.*

I presentationsbilden ges tips på var eleven kan vända sig om han eller hon behöver stöd och hjälp. Tänk på att anpassa den med kontaktuppgifter som gäller just dina elever.

Var noga med att poängtera socialtjänstens viktiga roll i att **hjälpa barn**.

19. Kontaktuppgifter

Skolsköterska skola x

Kurator skola x

Till personal: Skulle det vara så att elever anförtror sig åt dig eller du blir orolig över något. Kom ihåg att din insats är oerhört värdefull och tveka aldrig att ta in hjälp eller göra orosanmälning till socialtjänsten. *Läs mer: s. 44-49.*

20. Socialtjänsten

- * Ser till att barn får hjälp, stöd och skydd.
- * Utreder om det finns hot och våld mot barn eller annan fara för barnets utveckling.
- * Behöver inte berätta att man träffar barnet.
- * Kan omhänderta barnet om det finns hot om att barnet förs ut ur landet.

- * Omhändertagande sker enligt 11 § LVU (skyddat boende).
- * Kan hemlighålla adress för vårdnadshavare enligt 26 kap. 2 § OSL och 14 § LVU.

21. Var finns råd och stöd till den som utsätts för våld och hot?

- * Socialtjänst (kommunen där eleven bor)
- * Samtalsstöd (kommunen där eleven bor)
- * Tjej-, kvinno-, brottsofferjour (nära där eleven bor)
- * stodchatt@rb.se
- * stodjour@gapf.se
- * Vårdcentral (nära hemmet)
- * Polis 112 akut eller 114 14 (om det inte är brådskannde)

22. Tips på länkar

- * hedersfortryck.se
- * Freezonen.se
- * karlekenarfri.se
- * gapf.se
- * tris.se
- * bris.se
- * umo.se
- * youmo.se
- * brottsofferjouren.se
- * killar.se
- * Det är mitt liv (filmer på 10 språk)
- * hedersfortryck.se

23. Samhällskunskap 7–9

Centralt innehåll

Rättigheter och rättsskipning

- * Kränkningar av de mänskliga rättigheterna i olika delar av världen och internationellt arbete för att främja mänskliga rättigheter.
- * Friheter, rättigheter och skyldigheter i demokratiska samhällen.
- * Dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter, till exempel gränsen mellan yttrandefrihet och kränkningar i sociala medier. -

Rättssystemet i Sverige och principer för rättssäkerhet.

Möjliga orsaker till och konsekvenser av olika typer av kriminalitet, till exempel korruption, våldsbrott, sexualbrott och **hedersrelaterat våld och förtryck**.

Kriminalvårdens uppgifter.

Individer och gemenskaper

Människors identiteter, ekonomiska resurser och möjligheter i samhället och hur dessa kan påverkas av bland annat socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet. Begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.

24. Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven visar grundläggande kunskaper om demokratiska värden och beslutsprocesser samt om mänskliga rättigheter.

Eleven för enkla resonemang om olika frågor med koppling till demokratins möjligheter och utmaningar.

Eleven visar grundläggande kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.

Eleven beskriver enkla samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.

Eleven för enkla resonemang om hur individer och grupper kan påverka och påverkas av förhållanden och strukturer i samhället.

Eleven för enkla resonemang om samhällsfrågor utifrån kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.

Eleven granskar information och åsikter som rör samhällsfrågor i olika källor med enkla källkritiska argument.

När du gått igenom presentationen fram till bild/slide 24 har ni troligtvis avsatt 8–10 (60 min.) lektioner.

25. Bedömningsmoment samhällskunskap

Kanske vill du avsluta med ett bedömningsmoment som innefattar rättsskipning? I så fall finns här ett förslag på prov som ger eleverna möjlighet att visa sina kunskaper och vad de tagit till sig under lektionerna. Inom detta arbetsområde är dialog och interaktion av mycket stor betydelse. Det är ju viktigt att fokus inte endast hamnar på provet. Det centrala innehållet i SO-ämnena är omfattande och det kan därför finnas stora vinster i att ha ett prov.

Bedömningsuppgift följer nedan:

Bedömningsuppgift: från brott mot barn till straff

Din uppgift är att skriva en text om ett brott mot barns rättigheter, till exempel hedersrelaterat våld och förtryck, vad som händer efter brottet och vad det blir för straff.

Inledning: Brottet

Inled med att kort berätta om brottet.

Efter brottet:

Skriv ner mycket noggrant vad som händer efter att brottet begåtts.

Använd följande ord: polisanmälan, förundersökning, förhör, husrannsakan, åtal, rättegång, vittne, tingsrätt, advokat, åklagare, domare, domstol, dom, åhörare, nämndemän, notarie, mened, påföljd: frikänd, böter, skyddstillsyn, ungdomstjänst, ungdomsvård, fängelse

Vittnen:

När brottet begåtts har det funnits vittnen på plats.

Ett av dessa vittnen ska vittna under rättegången.

Argumentera för och emot att vittna.

Vad kan det bli för effekter om människor inte vågar vittna?

Tips om var man kan få hjälp:

Avsluta din text med att ge tips på var man kan vända sig om man blivit utsatt för brott eller är i en situation där man behöver hjälp för att ens rättigheter som barn kränks.

Samhällskunskap	E	C	A
<p>Centralt innehåll:</p> <p>Rättssystemet i Sverige. Principer för rättssäkerhet</p> <p>Möjliga orsaker till och konsekvenser av olika typer av kriminalitet</p> <p>Kriminalvårdens uppgifter</p> <p>Kränkningar av de mänskliga rättigheterna</p>	<p>Eleven visar grundläggande kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.</p> <p>Eleven beskriver enkla samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.</p>	<p>Eleven visar goda kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.</p> <p>Eleven beskriver förhållandevis komplexa samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.</p>	<p>Eleven visar mycket goda kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.</p> <p>Eleven beskriver komplexa samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.</p>
<p>Svenska välfärdsstrukturer och hur de fungerar</p> <p>Friheter, rättigheter och skyldigheter i demokratiska samhällen. Dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter.</p> <p>Begreppen makt, rättvisa, jämlikhet, jämställdhet, integration och segregation i Sverige.</p>	<p>Eleven visar grundläggande kunskaper om demokratiska värden och beslutsprocesser samt om mänskliga rättigheter.</p> <p>Eleven för enkla resonemang om hur individer och grupper kan påverka och påverkas av förhållanden och strukturer i samhället</p>	<p>Eleven visar goda kunskaper om demokratiska värden och beslutsprocesser samt om mänskliga rättigheter.</p> <p>Eleven för utvecklade resonemang om hur individer och grupper kan påverka och påverkas av förhållanden och strukturer i samhället.</p>	<p>Eleven visar mycket goda kunskaper om demokratiska värden och beslutsprocesser samt om mänskliga rättigheter.</p> <p>Eleven för välutvecklade resonemang om hur individer och grupper kan påverka och påverkas av förhållanden och strukturer i samhället.</p>
<p>Möjliga orsaker till och konsekvenser av olika typer av kriminalitet, till exempel våldsbrott, sexualbrott och hedersrelaterat våld och förtryck.</p>	<p>Eleven för enkla resonemang om samhällsfrågor utifrån kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.</p>	<p>Eleven för utvecklade resonemang om samhällsfrågor utifrån kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.</p>	<p>Eleven för välutvecklade resonemang om samhällsfrågor utifrån kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället.</p>